

מדיה (תקשורת) מיקוד למידה והיבחנות שנה"ל תשפ"ג

שלום לכולם,

לפניכם מיקוד עדכני לבחינה המסכמת שתתקיים בתאריך 20.4.2023.

הבחינה המסכמת (בחינת "הבגרות") תכלול את היחידות המסומנות בצהוב:

"תקשורת ודמוקרטיה" ואחת מיחידות הבחירה "ניו מדיה" או "תקשורת ותרבות".

יחידה ראשונה - תקשורת ומציאות - נלמדת במסגרת הערכה חלופית ואינה לבחינת המסכמת/"בגרות".

יחידה שניה - תקשורת ודמוקרטיה

דמוקרטיה - עקרונות וערכים

דמוקרטיה הגדרות

ערכי הדמוקרטיה

מטאפורות (דימויים) של התקשורת

אתיקה וחופש הביטוי - איזונים והגבלות

חופש הביטוי, זכות הציבור לדעת

זכויות מתנגשות

מבחן הוודאות הקרובה, בג"צ "קול העם"

חוק איסור לשון הרע

חוק הגנת הפרטיות

תיאטרון הטרור

איסור פרסום

סוביודיצה

צו איסור פרסום

שיח השנאה

מדינת ישראל - משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית - אגף א' אמנויות
הפיקוח על הקולנוע והתקשורת

תכני התקשורת

סדר יום תקשורת, בולטות ומסגור

מתוכני התקשורת

קריטריונים של ערך חדשותי (ערכיות חדשותית)

מקורות עיתונאיים/מקורות מידע

עיתונאים "מסורתיים" מול עיתונאים "חדשים"

אובייקטיביות מול סובייקטיביות בעיתונות

מועצת העיתונות, תקנון האתיקה, ברווז עיתונאי (פייק ניוז), ספין תקשורת

העיתונות המקוונת

קהלי התקשורת - סוגים ותיאוריות

סוגי קהלי תקשורת/פירמידת הקהל

מודל דה טארד

אזרחות בעידן דיגיטלי

רשתות חברתיות

תיאוריית הזרימה הדו שלבית

דעת קהל

תיאוריית ספירלת השתיקה

מוסדות התקשורת במשטר דמוקרטי

דגמי תקשורת - הדגם הטוטליטרי, הדגם האוטוריטרי, דגם האחריות החברתית, הדגם הליברלי.

הדגם הישראלי המעורב

צנזורה צבאית, צנזורה בעידן הדיגיטלי/בעידן השמים הפתוחים

צנזורה עצמית

מפת התקשורת בישראל

בעלות צולבת

שידור ציבורי מול שידור מסחרי/פרטי

תעמולת בחירות

קשרי הון שלטון

מדינת ישראל - משרד החינוך

המזכירות הפדגוגית - אגף א' אמנויות

הפיקוח על הקולנוע והתקשורת

יחידת בחירה - ניו מדיה

מה חדש במדיה חדשים?

ירידת מעמדם של "שומרי הסף" המסורתיים

טשטוש הגבול בין תקשורת בין אישית לתקשורת המונים

התלכדות מדיה

אוטופיה ודיסטופיה טכנולוגית

אוטופיה ודיסטופיה

תקשורת אינטראקטיבית

המרחב הציבורי החדש מול הישן

מסופיות וניידות

פאניקה מוסרית והורות

סוכני/זמי פאניקה

שיח סכנות הרשת והתמכרות

שיח הטוקבקיסטים

עתידות טכנולוגית - משמעות והשפעות

נטיקה

אוקיינוס המידע ברשת

אינטראקטיביות וחברתיות ברשת

מימון המונים

חוכמת ההמונים

חסרונות האינטראקטיביות ברשת

השימוש ברשת לצורך תמיכה רגשית (קבוצות תמיכה ברשת)

ביוש/שיימינג

סוגיית הפרטיות בעידן המדיה הדיגיטליים - זהות מקוונת

הזכות לנשיה/הזכות להישכח

ביג דאטה

ענן מחשוב

האינטרנט של הדברים

זיהוי ביומטרי

מדיה ואלימות

השפעות שליליות של צפייה בתכנים אלימים על התנהגות ילדים ובני נוער
תיאוריית הלמידה, תיאוריית החיקוי, תיאוריית הקתרזיס ותיאוריית הגירוי לאלימות

סייבר בולינג/בריונות ברשת

שותפות אקטיבית לעומת השפעה פסיבית

יחידת בחירה - תקשורת כתרבות

נושא 1: גישות שונות למושג "תרבות" בתקשורת

- מהי תרבות? המאפיינים העיקריים של תרבות
- סוגי תרבות: תרבות גבוהה, עממית ופופולרית
בדגש על יחסי גומלין בין תרבות גבוהה, עממית ופופולרית- המשותף והשונה בין שלוש צורות התרבות, גם כביטוי פוסטמודרני.

נושא 2: תרבות וטקסטים בתקשורת - בין חזרתיות לחדשנות.

טקסטים בתרבות: מיתוס, נרטיב, מבנה עלילה, מוטיב, סיפורים פתוחים וסגורים.

- סוגות: חזרתיות מול חדשנות מוטיבים של חזרתיות על מוסכמות ונוסחאות לצד חדשנות וחתירה תחת אותם יסודות משותפים.
- מהי סוגה, טיפולוגיה של סוגות (תחרותיות, אקטואליה, שכנוע, עלילה-דרמות) סוגות בתקשורת ומאפייניהם (ראליטי, חדשות ודוקו, סדרות דרמה, טלנובלות) התלמיד יכיר שני סוגים של ז'אנרים ומאפייניהם.
פורמטים תקשורתיים (חלוקה פנימית של סוגות)
  - קהל-גישות ההתקבלות שימושים וסיפוקים, סוגי פענוח טקסט- הול, פוליסימיות
  - הטקסט הפוסט מודרני
בדגש על מאפייני הטקסט הפוסטמודרני
הגדרה של פוסטמודרניזם, מושגים: המרכיב הפרודי, פסטיש, אינטרטקסטואליות. דוגמה למאפיינים: היחס לאמת, מציאות ובדיון, טשטוש הגבולות בין גבוה ונמוך, פופולרי ועממי, נרטיב לא לינארי, ריבוי קולות ומעבר של האחר אל המרכז, אקלקטיות בסגנון ובשפה.

נושא 3: תרבות, סולידריות חברתית, כוח והתנגדות

- התרבות כביטוי סולידריות:
כיצד משמשת התרבות ביטוי לסולידריות קהילתית לאומית ובין לאומית. דג במים וארגז כלים, סולידאריות.

מודל טקסי

- גישות ביקורתיות - רידוד התרבות, הנצחת הסדר החברתי באמצעות התקשורת כולל: התיאוריות הניאו מרקסיסטיות: אסכולת פרנקפורט והגמוניה, תודעה כוזבת, שיעתוק הסדר הקיים, החלום האמריקאי ונרטיב סינדרלה.
גלובליזציה+קפיטליזם תאגידי

ניתוח תרבותי ביקורתי של אלימות ודימוי גוף.